

آیین نامه اجرایی شیوه نگهداری اموال توقیف شده مصوب ۱۳۹۴/۱۰/۲۶^۱

در اجرای تبصره ماده ۱۴۷ قانون آیین دادرسی کیفری، مصوب ۱۳۹۲ و اصلاحیه آن و به پیشنهاد وزیر دادگستری «آیین نامه اجرایی شیوه نگهداری اموال توقیف شده»، به شرح مواد آتی است:

ماده ۱- اموال توقیف شده عبارت است از آلات و ادوات جرم و نیز تمامی اشیایی که حین بازرسی به دست می آید و در جرم مکشوفه دخیل بوده یا حسب اقرار متهم ذی مدخل در ارتکاب جرم تشخیص داده شود؛ از قبیل اسلحه و مهمات، اسناد و مدارک ساختگی و غیره که به دستور مقام قضایی توقیف می شود.

ماده ۲- در کلیه مواردی که به موجب قوانین خاص راجع به اموال توقیف شده از حیث شیوه نگهداری و تعیین محل مناسب برای نگهداری موقت تعیین تکلیف نشده باشد تا تعیین تکلیف قطعی از سوی دادگاه رسیدگی کننده، به شرح ذیل طبقه بندی می شوند:

۱- اسلحه و مهمات، مواد منفجره، مواد محترقه و اقلام و مواد تحت کنترل و بیولوژیک

۲- مواد مخدر و روان گردان

۳- تجهیزات اطلاعاتی و امنیتی

۴- اسناد و مدارک

۵- اسناد و ادله الکترونیکی و داده ها و سامانه های مخابراتی و رایانه ای

۶- نقود، ارز، مسکوکات و فلزات گران بها

۷- اموال تاریخی و فرهنگی

۸- وسایل نقلیه

۹- مواد خوراکی، دارویی، آرایشی و بهداشتی

۱۰- احشام، طیور و گونه های حیوانی حفاظت شده

۱۱- کالای قاچاق

۱۲- سایر موارد

ماده ۳- اسلحه و مهمات و تجهیزات و مواد محترقه و منفجره و مواد تحت کنترل به شرح ذیل نگهداری می شوند:

۱- (اصلاحی ۹۶/۰۶/۰۶) انواع سلاح جنگی، مهمات، تجهیزات، مواد محترقه و مواد منفجره خطرناک که سریع الاشتعال یا سریع الانفجار باشد و همچنین مواد شیمیایی بلافاصله پس از کشف از سوی ضابطان، با دستور مقام قضایی، به طور موقت به نماینده معاونت آمد و پشتیبانی رده های ناجا تحویل تا در راستای ماده ۱۸ قانون مجازات قاچاق سلاح و مهمات و دارندگان سلاح و مهمات غیرمجاز در اختیار نماینده ذیربط وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح قرار دهد.

وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح مکلف است اقلام مکشوفه را تا زمان صدور حکم قطعی در شرایط مناسب نگهداری و از هرگونه دخل و تصرف در آنها بدون هماهنگی با مقام قضایی خودداری نماید.^۲

۲- سلاح شکاری و انواع سلاح سرد، گازهای بی حس کننده، بیهوش کننده و اشک آور و شوکرها به دستور مقام قضایی جهت نگهداری موقت به آمد ناجا تحویل می گردد.

۳- مواد رادیواکتیو برای انجام کارشناسی و نگهداری بلافاصله پس از کشف به دستور مقام قضایی به سازمان انرژی اتمی تحویل می گردد.

۴- مواد بیولوژیک برای انجام کارشناسی و نگهداری به دستور مقام قضایی به وزارت اطلاعات تحویل داده می شود.

ماده ۴- مواد مخدر و روان گردان مکشوفه پس از توزین و اخذ نظریه آزمایشگاه به تشخیص مقام قضایی، در انبار مخصوص مرجع قضایی مربوط یا پلیس مبارزه با مواد مخدر با رعایت استانداردهای مربوط نگهداری می شود.

ماده ۵- تجهیزات اطلاعاتی و امنیتی برای انجام کارشناسی و نگهداری به دستور مقام قضایی به وزارت اطلاعات یا سایر مراجع امنیتی مربوط تحویل و لیست آن از سوی مراجع فوق به مرجع قضایی مربوط ارسال می شود.

ماده ۶- اسناد و مدارک مکشوفه اعم از اسناد و مدارکی که نسبت به آن ادعای جعل شده است، باید در لفاف مخصوص بسته بندی و با ذکر مشخصات ظاهری اسناد و تعداد برگ ها و ذکر کلاسه پرونده در قفسه ها و کمدهای فلزی امن (رمزدار) در دفتر قاضی رسیدگی کننده به پرونده یا مخزنی

۱- این آیین نامه در اجرای تبصره ماده ۱۴۷ قانون آیین دادرسی کیفری، مصوب ۱۳۹۲ و اصلاحیه آن و به پیشنهاد وزیر دادگستری در تاریخ ۱۳۹۴/۱۰/۲۶ به تصویب رییس قوه قضاییه رسید و در روزنامه رسمی شماره ۲۰۶۴۷-۱۳۹۴/۱۱/۰۱ منتشر شده است.

۲- به موجب اصلاح آیین نامه اجرایی شیوه نگه داری اموال توقیف شده مصوب ۱۳۹۶/۰۶/۰۶ رییس قوه قضاییه.

که در هر مجتمع یا حوزه قضایی ایجاد خواهد شد، نگهداری گردد. در خصوص اسناد مجعول ضمن تنظیم صورتجلسه و تعیین محل نگهداری، یک نسخه از صورتجلسه ضمیمه پرونده می‌شود.

ماده ۷ - نگهداری تجهیزات رایانه‌ای و اسناد و ادله الکترونیکی تابع مقررات آیین‌نامه ماده ۶۸۴ قانون آیین دادرسی کیفری خواهد بود.

ماده ۸ - نقود، ارز، مسکوکات و فلزات و اشیاء گران بها طی صورتجلسه با توصیف مشخصات ظاهری، وزن، تعداد و هرگونه مشخصات دیگر و ذکر کلاس پرونده به بانک مرکزی و یا به بانکی که نماینده بانک مرکزی می‌باشد برای نگهداری تحویل می‌گردد.

تبصره - ارز و مسکوکات و اسکناس‌هایی که موضوع جعل یا تقلب است، تا انجام کارشناسی و تعیین تکلیف قطعی باید با تنظیم صورتجلسه و ذکر مشخصات ظاهری، تعداد و ذکر کلاس پرونده و نام متهم در لفاف مخصوص بسته‌بندی و در کمد فلزی رمزدار در مرجع قضایی یا مخزنی که در هر مجتمع یا حوزه قضایی ایجاد خواهد شد، نگهداری گردد.

ماده ۹ - اموال فرهنگی و تاریخی آثار هنری که از نفایس ملی باشد یا دارای ارزش‌های ویژه‌ای است که نشان دهنده هنر ملی است و همچنین نمونه تقلبی آثار فرهنگی و تاریخی اعم از ایرانی یا خارجی طی صورتجلسه بطور امانی به سازمان میراث فرهنگی تحویل می‌گردد. سازمان مزبور موظف است اموال امانی را در محل مناسب با رعایت موازین حفاظت علمی و فنی نگهداری نماید.

ماده ۱۰ - کلیه وسایل نقلیه توقیف شده، به دستور مقام قضایی تا صدور دستور رفع توقیف یا رای قطعی از مراجع قضایی، به پارکینگ‌هایی که از سوی نیروی انتظامی تعیین می‌شود منتقل می‌گردد. وضعیت خودروی توقیف شده در سه برگ صورتجلسه و به نحو زیر اقدام می‌گردد:
نسخه اول صورتجلسه باید در داخل خودرو نگهداری و سپس درب‌های خودرو، درب موتور و صندوق عقب مهر و موم گردد. نسخه دوم باید نزد مسئول پارکینگ نگهداری شود و نسخه سوم در پرونده مربوط ضبط گردد.

تبصره ۱ - پارکینگ‌های مورد نیاز برای نگهداری وسایل نقلیه توقیف شده، با نظارت دادگستری هر حوزه قضایی توسط نیروی انتظامی و در صورت لزوم با انعقاد قرارداد با بخش خصوصی تأمین می‌گردد.

تبصره ۲ - در خصوص وسایل نقلیه مرتبط با مواد مخدر مطابق دستورالعمل ستاد مبارزه با مواد مخدر عمل خواهد شد.

تبصره ۳ - نحوه نگهداری وسایل نقلیه توقیفی باید به گونه‌ای باشد که از هرگونه آسیب در امان باشد.

ماده ۱۱ - مواد خوراکی، دارویی و آرایشی و بهداشتی توقیف شده باید در محل مناسب با رعایت حقوق صاحب آن نگهداری شود.

مواد فاسد شدنی موضوع این ماده در اجرای تبصره ۲ ماده ۲۱۵ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ بلافاصله به دستور مقام قضایی به فروش می‌رسد و وجوه حاصله به حساب سپرده دادگستری واریز می‌گردد.

ماده ۱۲ - احشام و طیور توقیف شده با ذکر نوع دام و ذکر مشخصات در صورتجلسه منعکس و به دستور مقام قضایی در محل مناسبی که توسط دادگستری محل و با همکاری وزارت جهاد کشاورزی تعیین می‌شود، نگهداری و در صورت بیم تلف شدن به تشخیص مقام قضایی به فروش می‌رسد. وجوه حاصله از فروش به حساب سپرده دادگستری واریز می‌گردد.

تبصره - گونه‌های حیوانی نادر و حفاظت شده برای نگهداری به صورت امانی در اختیار ادارات حفاظت از محیط زیست محل قرار می‌گیرد.

ماده ۱۳ - در مورد کالای قاچاق باید مطابق ماده ۵۳ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۹۲/۱۰/۰۳ اقدام گردد.

ماده ۱۴ - مشروبات الکلی مکشوفه در اجرای ماده ۲۱۵ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ بلافاصله پس از نمونه‌برداری و در صورت لزوم اخذ نظریه آزمایشگاه، طی صورتجلسه به دستور مقام قضایی معدوم می‌گردد.

ماده ۱۵ - در مورد سایر اشیاء و اموال که در این آیین‌نامه تعیین تکلیف نشده است، چنانچه به موجب قوانین خاص اشیاء و اموال توقیف شده به نفع سازمان یا دستگاه خاصی مصادره یا ضبط می‌شوند، نگهداری این اموال تا تعیین تکلیف نهایی از سوی مراجع قضایی به عهده آن سازمان می‌باشد. در غیر این صورت در محل مناسبی که باید در دادگستری هر شهرستان ایجاد شود نگهداری می‌شود.

ماده ۱۶ - اعتبارات لازم به منظور تأمین هزینه‌های مربوط به نگهداری اموال، اشیاء، آلات و ادوات جرم و اسناد و مدارک موضوع این آیین‌نامه همه ساله جهت درج در بودجه کل کشور از طریق معاونت راهبردی قوه قضاییه اقدام می‌شود.

این آیین‌نامه در ۱۶ ماده و ۵ تبصره در تاریخ ۱۳۹۴/۱۰/۲۶ به تصویب رییس قوه قضاییه رسید و از تاریخ تصویب لازم‌الاجرا است.

رییس قوه قضاییه - صادق آملی لاریجانی